

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО, АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА
КАФЕДРА ГОСПОДАРСЬКОГО, ЦИВІЛЬНОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА
ЄВРОПЕЙСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА
ПРЕДСТАВНИЦТВО В УКРАЇНІ

**Сучасний розвиток державотворення та
правотворення в Україні:
проблеми теорії та практики**

Збірник матеріалів

**III Всеукраїнської конференції студентів,
аспірантів і молодих учених**

11 березня 2011 року

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ 20-РІЧЧЮ МДУ

За загальною редакцією

*члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
члена-кореспондента Філологічного товариства „Парнас” Афіньської академії,
члена-кореспондента Пелоританської академії*

К.В. Балабанова

МАРІУПОЛЬ - 2011

УДК 34(063)
ББК 67.431

Матеріали III Всеукраїнської конференції студентів, аспірантів і молодих учених: 36. тез наук. праць / За загал. редакцією К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2011. – 503 с.

Друкується за ухвалою Вченої ради економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол засідання Вченої ради економіко-правового факультету № 4 від 10.02.2011 р.).

Редакційна колегія:

Голова - Балабанов К.В., член-кореспондент НАПН України, доктор політичних наук, професор

Члени колегії: Баймуратов М.О., д. ю. н., проф. (заступник голови редакційної колегії); Буроменський М.В., д. ю. н., проф.; Волошин Ю.О. д. ю. н., проф.; Кіндзюк Б.В., д.г.н., к.ю.н., проф.; Колосов Р.В., к. ю. н., доц.; Марченко М.М. д. ю. н., проф.; Ніколенко Л.М., к. ю. н., проф.; Олефір В.І., д.ю.н., проф., Сліденко І.Д., д. ю. н., доц.; Свірський Б.М. к. ю. н., доц.; Черних Є.М., к. ю. н., доц.; Годованик Є.В., ст. викл.

Збірник містить матеріали III Всеукраїнської конференції студентів, аспірантів і молодих учених, яка відбулася 11 березня 2011 року в Маріупольському державному університеті та була присвячена 20-річчю МДУ.

У матеріалах висвітлено актуальні питання сучасного державотворення та правотворення в Україні в умовах становлення та розвитку національної правової системи в галузях конституційного, цивільного, екологічного, господарського, трудового, фінансового, адміністративного, міжнародного права, господарського та цивільного процесів, а також загальної теорії та історії держави і права.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць, опублікованих у збірнику.

СЕКЦІЯ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

АВТУШЕНКО А.В. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ.....	274
АЛЕКСЕЙЧЕНКО А.І. ПРОБЛЕМИ ДЕМОКРАТИЧНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В СФЕРІ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА.....	275
АРКУШОВ Д.М. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	277
АСТРАШЕНКО Є.О. ЗАКОНОДАВЧЕ ОБУМОВЛЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ТА ЦІН ПРИ СТВОРЕННІ МАРКЕТИНГОВОГО ПЛАНУ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	278
БАСТЄЄВ Д.О. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	280
БУЖИНА Ю.І. СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ.....	282
ГАРЬКАВА Г.Г. АНТИМОНОПОЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ЙОГО РОЛЬ У РЕГУЛЮВАННІ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....	284
ГЕРАСИМОВ В.В. ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ УКРАЇНИ.....	286
ГЕРАЩЕНКО О.О. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	289
ГОЛУБ Т.І. ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ.....	291
ДУБЕНЮК Я.А. ОСОБЛИВОСТІ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЧЛЕНСТВА У СОТ.....	293
ЄМЦОВ О.В. СОЦІАЛЬНА СФЕРА І СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ В АСПЕКТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ СФЕРОЮ.....	295
ЖДАНОВА Ю.А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ.....	299
ЖУК А.В. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОММЕРЦІЇ В УКРАЇНІ.....	300
ЗАГЧЕНКО Я.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	302
ЗАХАРОВА О.В. ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	304
КАПУСТИНА Ю.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЯК ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	306
КАЧАЛАБА Є.О. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ІНВЕСТИВАННЯ УКРАЇНИ.....	308
БУРИКІН К. ПРОБЛЕМИ ГОСУДАРСТВЕННО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БІЛЬЯРДА В УКРАЇНІ.....	310
КОВАЛЕВСЬКИЙ О.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ.....	311
КОВАЛЕНКО А.В. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	313
КОВРИГА К.І. ДЕРЖАВНЕ ТА МУНІЦИПАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ.....	315
КОЗАЧЕНКО Д. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЗБУТУ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ.....	317
КОЗОРІЗ І.М. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	318
КОРНИЦЬКА М. ОСОБЕННОСТИ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ПЕНСИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В УКРАИНЕ.....	320
ЛЕБЕДИНСЬКА І.А. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ.....	321
ЛИСЕНКО С.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	323

ЛІТВІНЕНКО С.В. АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОНЕЦЬКОГО РЕГІОНУ.....	325
МАВРОДІ О.О. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ.....	326
МАКАРЕНКО М.А. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	328
МАЛИНОВСЬКА І.С. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ.....	330
МАЛІГОН А.Л. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ СФЕРИ ОСВІТИ.....	331
НАДЕЖДЕНКО А.О. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЕКОЛОГІЇ.....	333
НІКОЛЕНКО Т.І. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	335
ПОГОРЕЛОВ О.В. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ».....	337
РАДОХЛІБОВ В.І. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ.....	339
РОМАНЧЕНКО Г.С. ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АПК В УКРАЇНІ. МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМНОГО СТАНОВИЩА.....	341
РУБАН В.М. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	342
СТРУКОВА О.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ.....	344
ТЕГЛЕНКОВА О.В. – ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ФРАНЧАЙЗИНГА В УКРАИНЕ.....	347
БЕЗЗУБЧЕНКО О.А. ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ТНК ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК.....	348
ЧЕРНЕНКО Г.С. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ.....	350
ЧЕРНЯКОВА О.Ю. ПОНЯТТЯ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	352
ЧУФАРОВ Д. ОСОБЕННОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННЫМ КОМПЛЕКСОМ.....	354
ШАПРАН В.В. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДООХОРОННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ДОНЕЦЬКОГО РЕГІОНУ.....	356

СЕКЦІЯ

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

ЧУРАЄВ А.С. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ РЕЧЕЙ ПО ЗАКОНОДАВСТВУ УКРАЇНИ.....	359
ГУСЄВА К.І. ІНСТИТУТ ПРИТРИМАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	361
АЛШОВА Л.О. СЕРВІТУТ –ПРАВО ОБМЕЖЕНОГО КОРИСТУВАННЯ ЧУЖИМИ РЕЧАМИ.....	362
БУТАЄВА О. МІСЦЕ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	364
ЗАБОЛОТНАЯ М.И. СТАДИЯ ИСПОЛНЕНИЯ СУДЕБНЫХ РЕШЕНИЙ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ.....	366
КАБАНЦОВА Я.Д. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	368
КАЗАРІН В.Ю. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	370
КОЛОСОВ Р. В. ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ: ЖИТТЯ ПО НОВОМУ.....	372
КОРЗІНІНА О.І. ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ПРАЦІВНИКОМ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.....	374
КРАНТОВА К.О. ДОГОВІР НАЙМУ ЖИТЛА ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ.....	376
КРИЛОВ С.І. НОВЕ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	377
МУДРИК Г.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ПОЗОВІВ.....	380
СЕНЧЕНКО М.Ю. ЕМФІТЕВЗИС ЯК ОБМЕЖЕНЕ РЕЧОВЕ ПРАВО.....	382

Основними завданнями законодавства України про загальну середню освіту є:

- забезпечення права громадян на доступність і безплатність одержання повної загальної середньої освіти;
- забезпечення необхідних умов функціонування й розвитку загальної середньої освіти;
- забезпечення нормативно-правової бази щодо обов'язковості повної загальної середньої освіти;
- визначення структури й змісту загальної середньої освіти;
- визначення органів керування системою загальної середньої освіти і їх повноважень;
- визначення прав і обов'язків учасників навчально-виховного процесу, встановлення відповідальності за порушення законодавства про загальну середню освіту.

Структурно Закон України «Про загальну середню освіту» складається з 11 розділів, у яких, зокрема, розкриваються: статус загальноосвітніх і інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти; організація навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах; статус учасників навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах; державний стандарт загальної середньої освіти; управління системою загальної середньої освіти; науково-методичне забезпечення системи загальної середньої освіти; фінансово-господарча діяльність; матеріально-технічна база загальноосвітніх навчальних закладів; міжнародне співробітництво; відповідальність у сфері загальної середньої освіти.

11 липня 2001 р. Верховна Рада України прийняла Закон України «Про дошкільну освіту». Цей Закон визначає правові, організаційні й фінансові основи функціонування й розвитку системи дошкільної освіти, яка забезпечує розвиток, виховання й навчання дитини, ґрунтується на об'єднанні сімейного й суспільного виховання, досягненнях вітчизняної науки, надбаннях світового педагогічного досвіду, сприяє формуванню цінностей демократичного правового суспільства в Україні.

Використана література:

- Закон України «Про освіту» від 25 червня 1991 року.
- Державний комітет статистики : www.ukrstat.gov.ua.

Надежденко А.О.,
старший викладач кафедри
конституційного, адміністративного
та міжнародного права
Маріупольського державного університету

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЕКОЛОГІЇ

На сьогоднішній день екологічна проблематика, будучи частиною як глобальної, так і державної політики, є досить популярною серед науковців, проте більшість досліджень торкається окремих інструментів державної екологічної політики (економічних, правових, соціальних, управлінських, культурних тощо). Тому масштаби та рівень наукової проробки проблем екологічної політики залишаються, на наш погляд, недостатніми. Свідченням цього є відсутність на практиці реального впливу на екологічну ситуацію. Незважаючи на значну кількість досліджень і публікацій щодо екологічної політики, її аспекти залишаються дискусійними.

Сьогодні теоретичним та практичним аспектам формування екологічної політики присвячені праці представників різних наукових напрямів, які розглядають екологічну політику з позицій тієї галузі наукового знання, яку вони саме представляють. У сучасній науці феномен екологічної політики намагаються осмислити представники гуманітарних, природничих та соціальних наук - екологи, соціологи, політологи, правознавці, економісти, держуправлінці і т.д. Але, не дивлячись на існуючі наукові розробки, на сьогодні не існує єдиного підходу до визначення змісту екологічної політики.

Державно-управлінські аспекти екологічної політики досліджують П.І. Гаман [1], С.О. Лінник [2], О.Я. Лазор [3], Є.О. Сенюшкін [4]. З точки зору державного управління екологічна політика є відображенням фактичного змісту відповідних видів регулюючої діяльності держави та її органів у

сфері економіки і господарювання, освіти і культури, права та управління. Тобто екологічна політика - це екологічна функція держави, спрямована на забезпечення безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення, досягнення гармонії у взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

Останніми роками термін «екологічна політика» міцно закріпився в лексиконі як практиків, так і науковців. Причому використовують його здебільшого спонтанно, не заглиблюючись у зміст цього поняття, часто ототожнюючи його з екологічним управлінням, діяльністю держави у сфері екології тощо.

Тому, наші екологічна політика розглядається як сукупність взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів (суб'єкти, діяльність, засоби) цілеспрямованого впливу на довкілля шляхом реалізації механізмів екологічного управління з метою стратегічного екологічного розвитку суспільства в умовах збереження навколишнього природного середовища, гармонізації взаємовідносин суспільства та природи, забезпечення екологічної безпеки та захисту здоров'я людини.

Сьогодні реалізація державної політики у сфері екології спрямована на використання природних ресурсів, охорону навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки. Екологічна політика визначає участь виконавчих органів державної влади в межах своєї компетенції у визначенні основних напрямів охорони довкілля на території держави в цілях забезпечення сприятливих умов життєдіяльності сьогодення і майбутніх поколінь, відтворення природних ресурсів, збереження біосфери.

Отже головною метою діяльності органів виконавчої влади в екологічній сфері є дотримання вимог екологічного законодавства, забезпечення екологічних прав людини та запобігання екологічним правопорушенням.

При здійсненні державної політики в екологічній сфері органи виконавчої влади можуть застосовувати різні адміністративно-правові засоби державного впливу, серед яких: дозволи на використання природних ресурсів; ліцензії на здійснення певних видів діяльності; погодження діяльності; надання дозволів та відводів; реєстрацію та постановку на облік; надання висновків екологічної експертизи; встановлення нормативів використання; обмеження або припинення діяльності тощо.

Державне управління у сфері реалізації сталої екологічної політики являє собою динамічну систему процесів, спрямованих на збалансований екологічний розвиток суспільства в межах окремої держави на підставі впровадження адекватних змін механізмів державного управління, які: 1) складають основу загальнодержавної політики (яка складається з економічної, соціальної, фінансової, промислової, податкової, культурної, екологічної та ін.); 2) формують правове (закони, укази, постанови, накази, статuti органів державного управління), нормативне (інструкції, нормативи, норми, стандарти), інформаційне (статистика, звітність, обстеження, ЗМІ та ін.) забезпечення реалізації національної політики; 3) визначають методи (економічні, організаційні, психологічні, спеціальні), важелі (правові, економічні, фінансові) та інструменти (технології, програми) державного управління.

Таким чином, органи виконавчої влади наділені широким колом повноважень для здійснення таких найважливіших функцій державного управління в екологічній сфері, якими є екологічний контроль, санітарно-епідеміологічний нагляд, державний моніторинг навколишнього природного середовища та ряд інших.

Принциповим висновком, який представляється можливим зробити виходячи з вищевикладеного, це те, що інструментом реалізації принципів сталого розвитку виступає відповідна політика у сфері охорони навколишнього природного середовища. Саме екологічна політика є тим механізмом, який на політичному та правовому рівні забезпечує сталий розвиток держави. Засобами реалізації сталого розвитку стають державні інструменти екологічної політики: правові, адміністративно-контролюючі, економічно-стимулювальні та інструменти переконання.

Отже, у моделі сталого розвитку, екологічна політика переходить в розряд стратегічних завдань і повинна враховуватися як показник умов розвитку й зростання політичних, економічних, соціальних і екологічних структур суспільства.

Використана література:

4. Гаман П.І. Державна політика розвитку економіки в трансформаційний період: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд.наук з держ.управління: 25.00.02 «Механізми державного управління» / Петро Ілліч Гаман. – Харків, 2005. – 20 с.
5. Лінник С.О. Нові підходи в управлінні еколого-економічними процесами / С.О. Лінник // Вісник академії державного управління при Президентові України. - 2005. - № 4. - С. 203-209.
6. Лазор О.Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики: організаційно-правові засади: [моногр.] / О.Я. Лазор. – Л.: Ліга-Прес, 2003. – 542 с.
7. Сенюшкін Є.О. Методологічні орієнтири державного управління у сфері реалізації екологічної політики / Є.О. Сенюшкін // Актуальні проблеми державного управління. 36. наук. пр. ОРІДУ НАДУ. – О.: ОРІДУ НАДУ. – 2008. - № 3 (35). - С. 216-221.

Ніколенко Т.І.,
старший викладач кафедри міжнародної економіки
Маріупольського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Науково-технічна політика держави, будучи системою взаємозалежних державних заходів для ефективного вирішення основних завдань і комплексного розвитку науково-технічної сфери, містить у собі основні цілі, принципи, напрямки й способи впливу держави на учасників науково-технічної й інноваційної діяльності, у тому числі у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва.

У контексті світових науково-технічних та економічних процесів і сучасної стабілізації українського суспільства й економіки формування національної науково-технічної стратегії набуває високої значущості. З огляду на те, що в Україні до сьогодні не проводилося цілеспрямованої державної науково-технічної політики, а радянський досвід регулювання цієї сфери втратив актуальність, перед державою стоїть найважливіше завдання – формування комплексної науково-технічної стратегії, що відповідає сучасним потребам суспільства й економіки, сучасному етапу НТП і світовим пріоритетам.

Всебічно вивірена науково-технічна стратегія, що базується на принципах використання національного потенціалу у сфері науки, техніки й виробництва і враховує сучасні інтернаціональні тенденції розвитку світового співтовариства, особливості сучасного етапу НТП, державні інтереси й вимоги національної безпеки, повинна стати основою швидкого інтенсивного зростання української економіки.

Така стратегія повинна стосуватися всіх видів науково-технічної діяльності: фундаментальних, прикладних досліджень, науково-технічних розробок. Всі ці види, розрізняючись імовірністю одержання позитивного результату (5-10% у фундаментальних дослідженнях, до 80%-у прикладних) і часовим періодом між виникненням і реалізацією ідей в конкретних розробках, дають значний ефект.

Серед цілей реалізації стратегії України у сфері науки та техніки можна визначити наступні:

1. Швидке економічне зростання і вирішення найважливіших проблем і завдань соціально-економічного розвитку держави на основі науково-технічних й інноваційних механізмів.
2. Активізація участі України в процесі розвитку сучасного етапу НТП й використання його досягнень на практиці.
3. Забезпечення національної безпеки України (науково-технічної, енергетичної, військової й т.д.).
4. Трансформація структури національного господарства, зокрема, за рахунок підвищення ролі високотехнологічних і наукоміських галузей.
5. Відновлення й реструктуризація існуючих галузей і виробництв і створення нових на основі сучасних досягнень науки й техніки.
6. Збільшення частки високотехнологічних і наукоміських галузей і галузей, що виготовляють готову продукцію в структурі українського експорту.
7. Підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної науки й технологій, вихід України на світовий ринок інтелектуальних продуктів, наукоміських товарів і послуг.
8. Ефективний якісний і кількісний ріст національного науково-технічного потенціалу